

PERSBERICHT

September 2015

Verslag aan het Vlaams Parlement

Exportbevordering door Flanders Investment and Trade (FIT)

Het Rekenhof onderzocht de hefboven waarmee Flanders Investment and Trade (FIT) de export door Vlaamse ondernemingen wil bevorderen. De doelstellingen voor exportbevordering zijn uitgewerkt in de beheersovereenkomst 2011-2015 met FIT. Zij zijn niet altijd een weergave van de toenmalige doelstellingen op beleidsniveau, die op hun beurt soms niet eenduidig waren geformuleerd. Ook in de recente beleidsnota 2014-2019 zijn de exportdoelstellingen in het algemeen onvoldoende toetsbaar geformuleerd. Van de drie exportbevorderende hefboven van FIT - subsidies, acties en consults - zijn de subsidiestelsels het minst aangepast aan de beleidsaccenten, namelijk focus op groeilanden en preferente bedrijfssectoren. Uit het klantentevredenheidsonderzoek uit 2013 bleek dat nagenoeg alle ondernemingen in de toekomst nog met FIT willen samenwerken.

Onderzoek

Het Rekenhof onderzocht de hefboven waarmee Flanders Investment and Trade (FIT) de export door Vlaamse ondernemingen wil bevorderen. Het onderzocht de consistentie en de kwaliteit van de doelstellingen die FIT nastreeft en ging vervolgens na in welke mate de instrumenten die FIT daartoe hanteert - de subsidies, de consults en de acties - bijdragen tot de realisatie van die doelstellingen. Op basis van een steekproef werd ook de rechtmatigheid van de subsidietoekenning nagegaan.

Exportbevordering: doelstellingen

In de beheersovereenkomst 2011-2015 van FIT werden de strategische en operationele doelstellingen goed uitgewerkt, maar inhoudelijk waren ze soms minder precies dan die op het beleidsniveau. De onduidelijke formulering van sommige beleidsdoelstellingen doet vragen rijzen over hun haalbaarheid of het beoogde ambitieniveau. Ook in de recente beleidsnota 2014-2019 zijn de exportdoelstellingen, ondanks een grondige onderbouwing, in het algemeen onvoldoende toetsbaar geformuleerd.

Exportbevordering: hefboven subsidies, acties en consults

De diverse subsidiestelsels komen maar partieel tegemoet aan de beleidsdoelstellingen en de exportstrategie uit de FIT-beheersovereenkomst 2011-2015 en de beleidsnota 2009-2014. De subsidiereglementen dateren immers uit de jaren 2006-2009. Geactualiseerde beleidsaccenten, zoals de strategie ten opzichte van focus- en groeilanden of van preferente bedrijfssectoren, komen minder tot uiting bij de subsidiëring. FIT communiceert de subsidiestelsels in het algemeen duidelijk naar zijn klanten, maar het stimulerende effect van bepaalde subsidiestelsels kan in vraag worden gesteld, hoewel FIT dat betwist. Het klantentevredenheidsonderzoek (KTO) van 2013, dat in het algemeen een uitstekend rapport opleverde voor FIT, gaf aan dat voor een derde van de ondernemingen de verkregen subsidie niet bepalend was om hun export-initiatieven te realiseren.

Bij zijn consults speelt FIT goed in op zijn doelstelling informatie en kennis over internationaal ondernemen optimaal te ontsluiten, zonder ook hier duidelijk te

differentiëren in termen van strategische keuzes. FIT acht dat niet wenselijk omdat de advisering sterk vraaggedreven is. De communicatie naar de klanten is duidelijk en de beoogde laagdrempeligheid van de adviesfunctie van FIT wordt in de hand gewerkt door een vlotte elektronische toegang. Het streefcijfer van het jaarlijks aantal uit te brengen consults werd tijdens de uitvoering van de beheersovereenkomst ruim gehaald. Het KTO uit 2013 was lovend over de bruikbaarheid van de adviezen en het professionalisme van de organisatie en haar medewerkers.

Het jaarlijkse actieprogramma is gediversifieerd en wordt sterk aangestuurd door de (focus)strategie, zowel in geografisch als sectoraal opzicht. Het actieprogramma wordt tijdig en in extenso gecommuniceerd naar de klanten. De in de beheersovereenkomst geambieerde streefcijfers in verband met het actieprogramma werden de jongste jaren nagenoeg steeds gehaald. Het KTO uit 2013 wees op een stabiele klantentevredenheid in vergelijking met het verleden.

Subsidietoekenning door FIT

Op het vlak van de rechtmatigheid van de subsidietoekenning heeft het Rekenhof geen essentiële tekortkomingen vastgesteld. Naargelang de subsidiesoort heeft het voornamelijk bedenkingen geformuleerd inzake de volledigheid van sommige aanvraagdossiers, de hiermee verbonden beslissingstermijnen, het mogelijk omzeilen van specifieke reglementaire beperkingen, de aanvaarde kostensoorten, de kostenramingen en – rapportering. Het heeft vastgesteld dat budgettaire beperkingen de strikte toepassing van de reglementeringen soms bemoeilijken.

Reactie van de minister

In zijn antwoord ging de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid grotendeels akkoord met de vaststellingen en aanbevelingen van het Rekenhof, maar formuleerde kanttekeningen bij het al dan niet exportstimulerende karakter van het instrument subsidies en het gebrek aan differentiëring bij het instrument consults.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Exportbevordering door Flanders Investment and Trade (FIT)* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).